

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ У НИШУ

Број:

10/2-29

ИЗВЕШТАЈ О УРАЂЕНОМ МАСТЕР РАДУ

Датум:

13. 06. 2016.

Наставно-научном већу Филозофског факултета Универзитета у Нишу
подносимо следећи извештај:

ИЗВЕШТАЈ О УРАЂЕНОМ МАСТЕР РАДУ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ:

1. Састав комисије:

1. Др Славиша Недељковић, ванр. проф.
2. Др Александар Растовић, ред. проф.
3. Др Данко Леовац, доцент

2. Одлука Већа департмана за историју број 10/9-18 од 13.06.2015.

II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ:

1. Име, име једног родитеља, презиме:

____ Барбара (Горица) Станковић _____

2. Година уписа на мастер академске студије

2014/2015.

3. Назив студијског програма

Мастер академске студије историје

III НАСЛОВ – МАСТЕР РАДА:

Устанак Срба у Босни и Херцеговини 1875-1878.

IV ПРЕГЛЕД – МАСТЕР РАДА:

Навести кратак садржај са назнаком броја страна, слика, шема, графикона и сл. Мастер рад *Устанак Срба у Босни и Херцеговини 1875-1878*, има 129 страна текста. Рад садржи **Предговор** (5-7), **Увод** (8-14), четири поглавља: **I део-Самоиницијатива** (15-60), (Невесињска одлука (15-27), Блокада Требиња (27-34), Северни рикошет (34-40), Специјални посредници и реформни фермани (40-48), Важне одлуке: пожељни и мутиводи (48-52), Аустроугарски предлог (52-54), Саборци са Тронеје (54-57), Од Сутрине до Берлина (57-60)), **II део-Национално заједништво** (61-83), (Савез нових момената (61-66), Рајхштатаске полазне гаранције (67-68), Ратни изазов, ентузијазам и изнуде (69-77), Турски одговор на страни притисак (77-83)), **III део-Ослонац на Русију** (84-107), (Будимпештански уговори (84-87), Генерал-координатор у завршној мисији (87-95), Под теретом сумњи (95-101), Прваци приоритета (102-104), Санстефански пројекат (105-107)), **IV део-Пред европским силама** (Берлински конгрес и окупација (108-116)), **Закључак** (117-121), **Прилоге** (карте, фотографије, илустрације) (121-123), **Списак објављених извора и литературе** (садржи 95 библиографских јединица релевантних радова аутора који су истраживали ову тему) (124-129).

V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА – МАСТЕР РАДА:

1. ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА

Кандидаткиња Барбара Станковић је у **Предговору** мастер рада изнела специфичности теме, навела циљ мастер рада, критички анализира на најважније изворе и литературу, које је користила приликом израде рада, као и на проблеме на које је наилазила приликом истраживања. Кандидаткиња је у **Уводу** приказала политичке прилике у турским балканским провинцијама од средине 60-их до почетка 70-их година 19. века, које су биле од великог значаја на предисторију самог устанка и избијања Велике источне кризе 1875. године.

Мастер рад *Устанак Срба у Босни и Херцеговини 1875-1878*, садржи четири централна поглавља у којима је кандидаткиња темељно обрадио догађаје из историје Босанског и Херцеговачког устанка од 1875. до 1878. године, који је представљао један од прворазредних догађаја из нововековне српске историје. У **I делу** мастер рада, колегица Станковић нас упознаје са положајем српског народа у Босни и Херцеговини, која је због дубоко укоренењих верских супротности, одувек долазила у ред проблематичних провинција Османског царства. Супростављајући се све драстичнијим притисцима турских управних органа српски народ у Херцеговини је, захваљујући јакој националној свести имао јасну представу о неодложности покретања национално-ослободилачке борбе. Херцеговачке старешине су стрпљиво чекале повољан моменат за покретање питања српског уједињења, а када се, наводи кандидаткиња, према директивама из националних центара, испоставило да он још увек није на виду, Срби у Херцеговини су самоиницијативно одлучили да је време за велику прекретницу. Тако је, пише колегица Станковић, једна локална побуна промишљеним и сигурним приступом успела да се претвори у велики народни покрет против турских државних власти, покренувши у исто време, националне центре да се озбиљније посвете питању српског уједињења. За разлику од херцеговачког устанка, устанак Срба у Босни је од самог почетка био подрђен све израженијем

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ У НИШУ

ИЗВЕШТАЈ О УРАЂЕНОМ МАСТЕР РАДУ

Број:

10/2-29

Датум:

13. 06. 2016.

процесу класног раслојавања. Српски сељаци у Босни, који су се укључивали у устанак, били су предвођени класом трговачких предузетника, чији су интереси били сасвим другачији. Зато је босански устанак, и поред значајних резултата до којих је дошло у првим месецима борбе, углавном остао неповезан и нестабилан, што је било од пресудног значаја за даљи ток устанка. У **II делу рада**, аутор нас упознаје са офазивним акцијама вођеним на босанско-херцеговачком ратишту. Док су херцеговачки устаници успешно одолевали турској војсци и били веома успешни у директним окршајима и блокадама главних комуникација, устаници у Босни нису успели да постигну ни један значајнији резултат. Нови заплети на међународној сцени довели су до интензивирања Источне кризе и закључивања српско-црногорског ратног савеза. Нашавши се на тај начин под директном заштитом, српских националних центара, босанско-херцеговачки устаници су имали разлога да верују у остварење идеје српског националног уједињења. Тако је, на кратко, наводи ауторка, изгледало да српско национално питање може бити решено на најповољнији начин. Међутим, оно што босанско-херцеговачким устаницима није било познато, јесте чињеница да је страна дипломатија већ унапред одредила даљи развој догађаја. У **III делу рада**, колегица Станковић нас упознаје са ставом царске Русије према устанку Срба у Босни и Херцеговини. Дипломатско инсистирање великих сила у корист устаничких аутономних захтева, припремило је терен за нови ратни сукоб Русије са Турском. Руска дипломатија пласирала је босанско-херцеговачки и бугарски аутономни пројекат знајући да их турска влада неће прихватити, што им је давало конкретан повод за рат. Напад Русије на Турску изазвао је талас одушевења међу босанско-херцеговачким устаницима. Како су се у то време ослањали на значајну финансијску помоћ словенофилских одбора, међу њима су се све гласније чули ставови, да подршку и помоћ могу имати једино у царској Русији. Међутим, без обзира на велико русофилство у устаничким редовима, босанско-херцеговачки устанак прешао је преко свог максимума и доспео у фазу опадања, где више није било места ни за какве успешне преокрете. У **IV делу** мастер рада, кандидаткиња прати судбину устанка од Санстефанског мира до одлука Берлинског конгреса. Поновним укључивањем Србије у рат са Турском, из перспективе босанских устаника, ништа се значајније није променило. Док су Србија и Црна Гора победоносним форсирањем јужних граница испуниле један део национално-политичких циљева, дотле је устаничко босанско-херцеговачко подручје постало забрањена зона деловања. И поред тога, наводи колегица Станковић, босанско-херцеговачки устаници остали су одлучни у пружању отпора турској војсци, докле год су постојали и најслабији изгледи да се нешто промени на боље. Све до дефинитивне одлуке Берлинског конгреса о паду Босне и Херцеговине под аустроугарску окупацију, српски устанак, је наводи ауторка, успео да се одржи, али је реално суочавање са одлукама конгреса већину српских устаника приморало да одустану од било каквог сукоба са окупационим трупима. У **Закључку** ауторка анализира чињенице које су довеле до устанка Срба у Босни и Херцеговини, као и његов значај за историју српског народа у 19. веку.

2. ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА

Кандидаткиња Барбара Станковић је изабрала тему чијом обрадом је показала да је у потпуности овладала методолошким знањима неопходним историчару. Тумачењем података из извора и литературе и начином представљања резултата, кандидаткиња је у потпуности одговорила захтевима и задацима теме. Рад је структуриран по комбинованом тематском и хронолошком принципу. Иако је реч о захтевној теми, истраживање и презентација су обављени у складу са захтевима историјске науке коришћењем адекватне грађе и релевантне литературе. Историјски извори су складно уклопљени у релевантну домаћу и страну литературу. Закључци до којих је колегица Барбара дошла, су тачни и утемељени на историјској грађи и литератури. Својим радом Барбара Станковић је успела да обухвати све важне аспекте истраживања, као и да објасни најважније догађаје, њихове узроке и последице. Кандидаткиња је уложила велики труд како би наведну тему обрадила свестрано и свеобухватно. О темељитости истраживања најбоље сведочи податак да мастер рад има 332 напомене.

3. КОНАЧНА ОЦЕНА -МАСТЕР РАДА

Да ли је теза урађена у складу са образложењем у пријави теме

Теза је урађена у складу са образложењем наведеним у пријави теме. Мастер рад је написан у складу са методолошким правилима истраживања у области историје.

Да ли теза садржи све битне елементе

Теза садржи све битне елементе.

По чему је теза оригинални допринос науци

Тема мастер рада *Устанак Срба у Босни и Херцеговини 1875-1878*, представља целовити десет истраживања историје српског народа у 19. веку. Барбара Станковић је у свом мастер раду успела да обједини све чиниоце и да успешно прикаже догађаје везане за устанак српског становништва у Босни и Херцеговини од 1875 до 1878 године. Приликом писања мастер рада, ауторка је користила домаћу и страну литературу, наративне изворе и документарну грађу, што јој је омогућило да у новом светлу прикаже поједине догађаје и личности, везане за босанско-херцеговачки устанак. Свесна свог задатка, кандидаткиња је испоштовала све фазе научно-истраживачког рада, те је на тај начин, дала важан допринос сагледавању прошлости српског народа у Босни и Херцеговини у 19. веку.

Недостаци тезе и њихови утицај на резултате истраживања

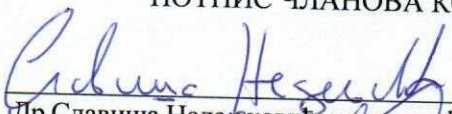
Нема суштинских недостатака. Евентуалне примедбе и сугестије Комисија ће саопштити кандидату на усменој одбрани.

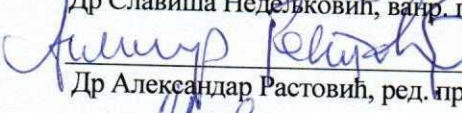
VI ПРЕДЛОГ:

На основу укупне оцене тезе, комисија предлаже:

Да се мастер рад прихвати и кандидату одобри јавна одбрана.

ПОТПИС ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

Др Славиша Недељковић, ванр. проф.

Др Александар Раствоић, ред. проф.

Др Данко Леовац, доцент